

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp

Input Algemeen Overleg over Jeugdhulp 30 juni 2016

Datum

24-06-2016

Referentie

16-0184/dtp/ph

Geachte Kamerleden,

In juni brachten verschillende cliënten-, ouder- en patiëntenorganisaties een signaalrapport uit over de veranderingen in de zorg, met als titel *'Mensen zijn op zichzelf aangewezen. Dwalen tussen wetten en loketten'*. Verontrustend was de conclusie dat het aantal meldingen over problemen in de jeugdzorg in de periode 15 oktober 2015 tot en met 31 maart 2016 is toegenomen ten opzichte van de voorgaande periode. Ook de derde deelrapportage van de Kinderombudsman, een recente evaluatie van het NJi en de Monitor Transitie Jeugd laten zien dat kinderen te vaak niet de jeugdhulp ontvangen die zij zo hard nodig hebben.

Wat gaat er precies mis? En wat kunt u doen?

Kinderen in de wacht, ouders voor dichte deur

Binnen de Jeugdwet vallen veel kinderen met een levenslange, levensbrede beperking en kinderen met complexe jeugd-GGZ-problematiek. Veel van hen worden onvoldoende geholpen, omdat het aanbod van gemeenten te generiek is. Zij hebben vaak dringend specialistische kennis en zorg nodig, maar staan zowel in hun gemeenten, als bij de zorginstellingen nog veel te vaak en veel te lang op een wachtlijst. Voor hen vormt iedere dag zonder specialistische zorg een groot risico. Hoe kan het toch zijn dat zij en hun ouders en verzorgers maar moeten wachten, wachten en nog eens wachten?

Daarnaast zijn er veel ouders die zorg voor hun kind willen organiseren met een persoonsgebonden budget (pgb) en bij hun gemeente voor een dichte deur staan. Steeds meer gemeenten sturen op

zorg in natura en maken het niet meer mogelijk om met een pgb zorg voor kinderen te organiseren. Dit tegen de wens van ouders in.

Actie:

Neem maatregelen zodat kinderen die dringend specialistische zorg nodig hebben binnen acceptabele termijnen passende hulp krijgen. Vooral in die gevallen waar het uitblijven van tijdige specialistische zorg leidt tot levensbedreigende situaties.

Daarnaast zijn maatregelen nodig zodat alle gemeenten het voor ouders (weer) mogelijk maken om zorg met een pgb voor hun kind te organiseren.

Geld lijkt belangrijker dan de gezondheid van kinderen

Wie de (memorie van toelichting van) de Jeugdwet goed leest en denkt vanuit de geest van de wet ziet het belang in van individueel maatwerk. De jeugdhulp die wordt aangeboden moet naadloos aansluiten bij de zorgvraag van kinderen. In de praktijk zien we helaas dat financiën bij veel gemeenten nog altijd voorop staan, in plaats van het bieden van passende zorg en ondersteuning voor kinderen.

Ongenuanceerd 'de-medicaliseren' en 'normaliseren' treft kinderen bij wie dit volgens hun behandelaar niet verantwoord is. Deze ontwikkeling leidt niet alleen tot schade bij de kinderen die het betreft, maar kan ook schadelijke gevolgen hebben voor de gezinsleden.

Actie:

Spreek gemeenten aan op hun verantwoordelijkheid voor het leveren van maatwerk. Gemeenten moeten als het gaat om het organiseren van jeugdhulp handelen in de geest van de wet, voldoende deskundigheid in huis hebben en rekening houden met de kwetsbaarheid van kinderen en gezinnen. En stop het ongenueerd 'de-medicaliseren' en 'normaliseren' in de jeugdhulp bij de kinderen.

Specifieke problemen voor jonge en oudere kinderen

Ouders van jonge kinderen met een beperking en/of chronische ziekte lopen tegen de gebrekkige informatievoorziening vanuit de gemeente aan. Zij geven aan dat de informatie over vroeghulp moeilijk te vinden en ontoegankelijk is. Hierdoor weten zij niet waar zij hun hulp- of ondersteuningsvraag moeten stellen. Zij dwalen tussen de loketten van de Jeugdwet, de Zorgverzekeringswet en van de Wet langdurige zorg. In veel gemeenten missen zij en andere ouders onafhankelijke en deskundige cliëntondersteuning.

Voor jongeren met een beperking van 18 jaar en ouder is de stap van de Jeugdwet naar de Wmo te groot. Jongeren met een arbeidsbeperking hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt en

missen passende ondersteuning als zij zelfstandig willen wonen. Deze jongeren hebben extra aandacht en begeleiding vanuit de gemeenten nodig.

Actie:

Vraag specifiek aandacht voor de problemen van jonge en oudere kinderen. De informatievoorziening richting ouders moet beter en geef jongeren van 18 jaar en ouder de aandacht en begeleiding die zij nodig hebben. Zorg voor onafhankelijke en deskundige cliëntondersteuning.

Dreigende problemen voor kinderen met verstandelijke beperking

Tot slot vragen wij uw aandacht voor een zeer specifiek probleem, dat ook vraagt om direct ingrijpen van de staatssecretaris van VWS. Een groot aantal 'Wlz indiceerbare' kinderen met een verstandelijke beperking dreigt geen toegang tot de Wlz te krijgen. Het herindicatietraject van de Wlz-indiceerbaren is door het Centrum indicatiestelling zorg afgerond. Naar verwachting zal een substantieel deel van deze groep mensen geen toegang tot de Wlz krijgen, waaronder de kinderen tot 18 jaar met een verstandelijke beperking. Het afwegingskader Wlz is helaas niet toegespitst op de specifieke situatie van kinderen. Het gaat om kinderen die intensieve zorg (nabij) nodig hebben. Een deel van de kinderen is aangewezen op gespecialiseerde Kinderdagcentra. De verwachting is dat er voor een groot deel van deze kinderen met de huidige uitvoeringspraktijk in de Jeugdwet te laat een passende oplossing komt. U heeft tijdens het Kamerdebat over de Wlz in maart een motie aangenomen om te onderzoeken of er een speciaal afwegingskader voor kinderen zou moeten komen of dat het huidige afwegingskader kan worden uitgebreid voor kinderen.

Actie:

Houdt kinderen met een verstandelijke beperking die geen toegang krijgen tot de Wlz in de huidige regeling (vangnetconstructie) tot er duidelijkheid is over het kinderafwegingskader. Hiermee kan worden voorkomen dat kinderen die nu op basis van het huidige (volwassenen) afwegingskader geen toegang krijgen, maar over een paar jaar wel, heen en weer worden geschoven tussen Wlz en de Jeugdwet.

ieder(in)

Wij zijn ervan overtuigd dat de bovenstaande oplossingen bijdragen aan een laagdrempelige, kwalitatief betere en snellere toegang tot de jeugdhulp. Wij wensen u een constructief en effectief overleg toe.

Met vriendelijke groet,

Illya Soffer,
directeur Ieder(in)

Robert Boersma,
directeur Zorgbelang Nederland

Aline Molenaar,
directeur Per Saldo

Mirjam Sterk,
directeur MEE NL